

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

1 юни 2017 година¹

„Преюдициално запитване — Екологична отговорност — Директива 2004/35/ЕО — Член 17 —
Времева рамка на прилагане — Експлоатация на водноелектрическа централа, пусната в
експлоатация преди изтичането на срока за транспониране на тази директива — Член 2, точка 1,
буква б) — Понятие „екологични щети“ — Национално законодателство, което изключва
всякакви щети, попадащи в обхвата на дадено разрешение — Член 12, параграф 1 — Достъп до
правосъдие по въпроси на околната среда — Процесуална легитимация — Директива
2000/60/ЕО — Член 4, параграф 7 — Директен ефект“

По дело C-529/15

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от
Verwaltungsgerichtshof (Административен съд, Австрия) с акт от 24 септември 2015 г., постъпил
в Съда на 7 октомври 2015 г., в рамките на производство по дело, образувано по инициатива на

Gert Folk,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състава, E. Regan, J.-C. Bonichot,
Ал. Арабаджиев и S. Rodin (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Bobek,

секретар: K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от
19 октомври 2016 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Gert Folk, от G. Folk, Rechtsanwalt,
- за австрийското правителство, от C. Pesendorfer, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от E. White, E. Manhaeve и A. C. Becker, в качеството на
представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от
10 януари 2017 г.,

постанови настоящото

¹ — Език на производството: немски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 2004 г., стр. 56; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 11, стр. 168), изменена с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. (ОВ L 140, 2009 г., стр. 114) (наричана по-нататък „Директива 2004/35“), както и на член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 6, стр. 193).
- 2 Запитването е отправено в рамките на разглеждането на жалбата, подадена по съдебен ред от г-н Gert Folk срещу решението на Unabhängiger Verwaltungssenat für die Steiermark (Независим административен сенат на провинция Щирия, Австрия) да отхвърли жалба за екологични нарушения.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2004/35

- 3 Съображения 24, 25 и 30 от Директива 2004/35 предвиждат:
    - „(24) Необходимо е да се осигури наличието на ефикасни средства за реализация и прилагане, като се гарантира зачитането на законните интереси на съответните оператори и други заинтересовани страни. Компетентните органи следва да бъдат отговорни за конкретните задачи, изискващи съответно право на усмотрение на администрацията по отношение да се оцени надлежно значимостта на щетите и да се реши какви мерки за отстраняване следва да се вземат.
    - (25) Лицата, които са пострадали или има вероятност да пострадат от екологични щети, следва да имат право да искат от компетентните органи да предприемат действия. Все пак, екологичната защита е област на взаимосвързани интереси, участниците в която не винаги ще реагират или ще бъдат в положение да реагират. Затова на неправителствените организации, чиято дейност е посветена на защитата на околната среда, следва да се даде възможност да съдействат за ефикасното прилагане на настоящата директива.
  - [...]
  - (30) Щетите, нанесени преди крайния срок за транспониране на настоящата директива, няма да бъдат обект на нейните разпоредби“.
- 4 Съгласно член 2, точка 1, буква б) от Директива 2004/35 за целите на тази директива под „екологични щети“ се разбира „щети на водите, които включват всички щети със сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния и/или количествения статус и/или екологичния потенциал, както са определени в Директива 2000/60/ЕО, на въпросните води, с изключение на неблагоприятните ефекти, при които се прилага член 4, параграф 7 от споменатата директива“.

5 Член 12 („Искане за действие“) от Директива 2004/35 предвижда:

„1. Физически и юридически лица, които:

- а) са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати от екологични щети; или
- б) имат достатъчен интерес, който да предявят по отношение на от вземането на екологично решение във връзка с щетите, или,
- в) [...] предявя[ва]т нарушено право, когато законът за административните процедури на държавата членка предвижда такова предварително условие,

имат право да представят на компетентния орган своите наблюдения във връзка със случаи на екологични щети или непосредствена заплаха от щети, които са им известни, и имат право да искат от компетентния орган да предприеме действия съгласно настоящата директива.

Държавите членки определят, в кои случаи са налице „достатъчен интерес“ и „нарушено право“.

За целта, интересът на всяка неправителствена организация, която се застъпва за защита на околната среда и отговаря на изискванията на националното законодателство, се смята за достатъчен за целите на буква б). Освен това се смята, че тези организации се считат за носители на права по смисъла на буква в).

2. Искането за действие се придружава от съответната информация и данни, подкрепящи представените наблюдения във връзка с конкретните щети.

3. Когато искането за действие и придружаващите го забележки показват убедително, че са налице екологични щети, компетентният орган разглежда всички забележки и това искане за действие. При тези обстоятелства компетентният орган дава на оператора възможност да изложи своето виждане по отношение на искането за действие и придружаващите го забележки.

4. Компетентният орган информира колкото се може по-скоро, но във всеки случай в съответствие със съответните разпоредби от националното законодателство, лицата, посочени в параграф 1, представили забележките си на органа, за решението си да приеме или отхвърли искането за действие, като посочва причините за това.

5. Държавите членки могат да решат да не прилагат параграфи 1 и 4 в случаи на непосредствена заплаха от щети“.

6 Член 13 („Процедури за проверка“) от Директива 2004/35 предвижда:

„1. Лицата, посочени в член 12, параграф 1, могат да сезират съд или друг независим и безпристрастен публичен орган, който е компетентен да проверява процесуалната и материалната законност на решенията, действията и бездействията на компетентния орган съгласно настоящата директива.

2. Настоящата директива не засяга никоя разпоредба от националното законодателство, която регулира достъпа до правосъдието, както и на тези, които изискват преди започване на съдебно производство да се изчерпят административните процедури“.

7 Член 17 („Времева рамка на прилагане“) от цитираната директива гласи:

„Настоящата директива не се отнася за:

- щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали преди датата, посочена в член 19, параграф 1,
- щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали след датата, посочена в член 19, параграф 1, когато същите са резултат от конкретна дейност, извършена и приключила преди въпросната дата,
- щети, ако са изминали повече от 30 години от възникването на емисията, събитието или инцидента, довели до щетите“.

8 Съгласно член 19, параграф 1 от същата директива:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими, за да се съобразят с настоящата директива преди 30 април 2007 г. Те незабавно уведомяват Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки“.

Директива 2000/60

9 Член 4 („Екологични цели“), параграф 7 от Директива 2000/60 предвижда:

„Държавите членки не са в нарушение разпоредбите на настоящата директива, когато:

- невъзможността за достигане на добро състояние на подземния воден обект, доброто екологично състояние или, където е необходимо, добър екологичен потенциал, или за опазване повърхностния или подземен воден обект от влошаване на състоянието му, е в резултат на нови модификации на физическите характеристики на повърхностния или промени в нивото на подземния воден обект, или
- невъзможността за предпазване на отличното състояние на повърхностен воден обект от влошаване е в резултат от нови устойчиви човешки дейности по развитието

и всички следващи условия са спазени:

- а) предприети са всички практически действия за намаляване отрицателния ефект върху състоянието на водния обект;
- б) причините за тези модификации или промени в нивото са изрично посочени и обяснени в плана за управление на речния басейн по член 13, като целите се преразглеждат всеки 6 години.
- в) причините за тези промени или модификации са от преимуществен обществен интерес и/или ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по параграф 1 са по-незначими от ползите от новите модификации или промени в нивото за човешкото здраве, за поддържане човешката безопасност или за устойчивото развитие; и

г) полезните цели, обслужвани от тези модификации или промени в нивото на водния обект, не могат по технически причини или непропорционалност на разходите да бъдат постигнати с други средства, които са по-добрата екологична възможност“.

Австрийското право

10 Съгласно член 4 („Определения“) от Bundes-Umwelthaftungsgesetz (Федерален закон за екологичната отговорност, наричан по-нататък „B-UHG“), приет с оглед на транспонирането на Директива 2004/35:

„По смисъла на този федерален закон:

(1) „Екологични щети“ е

а) всяко сериозно увреждане на водите, т.е. всяка щета, която има сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния или количествения статус, или екологичния потенциал на съответните води по смисъла на Wasserrechtsgesetz 1959 (Законът за водите от 1959 г., наричан по-нататък „WRG 1959“), [...] и не попада в обхвата на разрешение, издадено съгласно WRG [...], и

[...]“.

11 Член 11 („Жалба за екологични нарушения“) от B-UHG предвижда:

„1) Физическите или юридически лица, правата на които могат да бъдат нарушени от настъпили екологични щети, могат да подадат писмена жалба пред районния административен орган, териториално компетентен по мястото на настъпване на твърдените екологични щети, с която да поискат предприемането на действия по смисъла на член 6 и член 7, параграф 2. [...]

2) Права по смисъла на параграф 1, първо изречение са

[...]

2. по отношение на водите: съществуващите права по смисъла на член 12, параграф 2 от WRG и

[...]“.

12 Член 18 („Преходни разпоредби“) от B-UHG гласи:

„Този федерален закон не се прилага

1. за щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали преди влизането в сила на този федерален закон,

2. за щети, предизвикани от емисия, събитие или инцидент, възникнали след влизането в сила на този федерален закон, когато същите са резултат от дейност, безспорно приключила преди влизането в сила на този федерален закон

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 13 Дружество *Wasserkraftanlagen Mürzzuschlag GmbH* стопанисва водноелектрическа централа на река Мюрц, Австрия, с изтичало с дължина 1 455 метра. Г-н Folk има право на риболов от баража надолу на тази река за отсечка с приблизителна дължина 12 km.
- 14 С решение на *Landeshauptmann von Steiermark* (управител на провинция Щирия, Австрия) от 20 август 1998 г. водноелектрическата централа получава разрешение за експлоатация. Експлоатацията започва през 2002 г., т.е. преди влизането в сила на Директива 2004/35.
- 15 Според жалбоподателя по главното производство експлоатацията на споменатата водноелектрическа централа причинява тежки вреди на околната среда, които създават пречки за естественото размножаване на рибите и водят до по-високата им смъртност по протежението на дълги отсечки от река Мюрц. Всъщност поради кратки, но значителни колебания на водното равнище, много бързо се изсушавали площи, обикновено покрити с вода, така че малките и младите риби оставали в отделени от течащата вода водни зони, без да могат да я достигнат. Тези повтарящи се колебания се проявявали на сравнително дълга отсечка от реката и се дължали, от една страна, на липсата на рибен проход при електроцентралата, и от друга, на начина на функциониране на тази електроцентрала.
- 16 Жалбата, която жалбоподателят по главното производство е подал за тази екологична щета и която се основава на член 11 от В-УНГ, е отхвърлена с решение от 15 май 2012 г. на Независимия административен сенат на провинция Щирия.
- 17 Тази юрисдикция по същество приема, че експлоатацията на разглежданата по главното производство водноелектрическа централа е била разрешена с решение, съобразено с водното законодателство, на управителя на провинция Щирия от 20 август 1998 г., което съдържало предписание за количествата остатъчна вода. Следователно твърдяната от г-н Folk щета попадала в обхвата на това решение, в съответствие с член 4, параграф 1, буква а) от В-УНГ. Ето защо тази щета не можело да бъде квалифицирана като екологична щета по смисъла на посочената разпоредба.
- 18 Г-н Folk подава жалба по съдебен ред срещу решението на Независимия административен сенат на провинция Щирия от 15 май 2012 г. пред *Verwaltungsgerichtshof* (Административен съд, Австрия), в която твърди, че В-УНГ противоречи на Директива 2004/35, тъй като вследствие от прилагането му всяко разрешение, съобразено с водното законодателство, води до изключването на наличие на екологична щета.
- 19 При тези условия *Verwaltungsgerichtshof* (Административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
  - „1) Прилага ли се Директива 2004/35 [...] и към щети, които действително настъпват след упоменатата в член 19, параграф 1 от тази директива дата, но произтичат от експлоатацията на съоръжение (водноелектрическа централа), получило разрешение и пуснато в експлоатация преди тази дата, и попадат в обхвата на разрешение, издадено съгласно водното законодателство?
  - 2) Допуска ли Директива 2004/35, и по-специално членове 12 и 13, национална разпоредба, която изключва възможността лицата, имащи право на риболов, да инициират провеждането на процедура за проверка по смисъла на член 13 от тази директива във връзка с екологични щети по смисъла на член 2, параграф 1, буква б) от Директивата?

3) Допуска ли Директива 2004/35, и по-специално член 2, параграф 1, буква б), национална разпоредба, която изключва от понятието „екологични щети“ щетите, имащи сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния или количествения статус или екологичния потенциал на съответните води, когато тези щети попадат в обхвата на разрешение, издадено съгласно национална законова разпоредба?

4) При отрицателен отговор на третия въпрос:

Ако при издаването на разрешението съгласно национални разпоредби не са проверени критериите по член 4, параграф 7 от Директива 2000/60 (респ. на националните мерки за транспонирането му), когато се разглежда въпросът дали са налице екологични щети по смисъла на член 2, параграф 1, буква б) от Директива 2004/35, трябва ли член 4, параграф 7 от Директива 2000/60 да се приложи пряко и да се провери дали критериите, определени с тази разпоредба, са изпълнени?“.

По преюдициалните въпроси

20 Най-напред трябва да се отговори на първия, третия и четвъртия въпрос, а след това на втория, за разглеждането на който е необходимо Директива 2004/35 да е приложима и да са налице екологични щети, които попадат в обхвата на тази директива.

По първия въпрос

21 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 17 от Директива 2004/35 трябва да се тълкува в смисъл, че тази директива се прилага *ratione temporis* към екологичните щети, които настъпват след 30 април 2007 г., но произтичат от експлоатацията на съоръжение, което преди тази дата е получило разрешение съгласно водното законодателство и е пуснато в експлоатация.

22 Съдът вече е постановил, че от член 17, първо и второ тире от Директива 2004/35 във връзка със съображение 30 от нея следва, че същата се прилага по отношение на щетите, причинени от емисия, събитие или инцидент, настъпили на 30 април 2007 г. или след тази дата, когато тези щети са резултат било от дейности, упражнявани на или след тази дата, било от дейности, които са упражнявани преди тази дата, но не са приключили преди нея (вж. решение от 4 март 2015 г., Fira Group и др., C-534/13, EU:C:2015:140, т. 44).

23 От данните по преписката пред Съда всъщност следва, че в случая по главното производство и разрешението за водноелектрическата централа, и пускането в експлоатация на тази централа са отпреди 2007 г. Също така е безспорно, че след 30 април 2007 г. експлоатацията ѝ е довела до значителни колебания на водното равнище на река Мюрц, а оттук се е стигнало до по-висока смъртност на рибите. Тези повтарящи се колебания трябва да бъдат квалифицирани като емисия, събитие или инцидент, настъпила или настъпил(о) след 30 април 2007 г. — датата, до която държавите членки са били длъжни да транспонират Директива 2004/35.

24 В допълнение, както отбелязва генералният адвокат в точка 26 от заключението си, без значение е фактът, че релевираните щети са започнали да възникват преди 30 април 2007 г. и са резултат от експлоатацията на електроцентраля, за която е издадено разрешение преди тази дата.

25 Ето защо на първия въпрос следва да се отговори, че член 17 от Директива 2004/35 трябва да се тълкува в смисъл, че без да се засягат проверките, които трябва да бъдат извършени от запитващата юрисдикция, посочената директива се прилага *ratione temporis* към екологичните

щети, които са настъпили след 30 април 2007 г., но произтичат от експлоатацията на съоръжение, което преди тази дата е получило разрешение съгласно водното законодателство и е пуснато в експлоатация.

По третия въпрос

- 26 С третия си въпрос, който следва да бъде разгледан на второ място, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Директива 2004/35, и по-специално член 2, точка 1, буква б) от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба, която изключва възможността щетите, имащи сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния или количествения статус, или екологичния потенциал на съответните води, да бъдат квалифицирани като „екологични щети“, когато тези щети попадат в обхвата на разрешение, издадено в приложение на националното право.
- 27 Според запитващата юрисдикция от националните разпоредби следва, че щетите, произтичащи от дейност, за която е издадено разрешение съгласно WRG, не могат да бъдат квалифицирани като екологични щети по смисъла на посочената директива. Тази юрисдикция се пита дали подобни разпоредби са съвместими с член 2, точка 1, буква б) от същата директива, който препраща към член 4, параграф 7 от Директива 2000/60.
- 28 Член 2, точка 1, буква б) от Директива 2004/35 обаче не предвижда общо изключване на щетите, попадащи в обхвата на разрешение, от понятието „екологични щети“. Тази разпоредба предвижда само дерогация относно неблагоприятните ефекти, за които се прилага член 4, параграф 7 от Директива 2000/60.
- 29 Съгласно последната разпоредба държавите членки не са в нарушение на разпоредбите на цитираната директива, когато невъзможността за достигане на добро състояние на подземния воден обект, доброто екологично състояние или, където е необходимо, добър екологичен потенциал, или за опазване повърхностния или подземен воден обект от влошаване на състоянието му, е в резултат на нови модификации на физическите характеристики на повърхностния или промени в нивото на подземния воден обект. Не може да се приеме, че държавите членки са извършили нарушение и когато невъзможността за предпазване на отличното състояние на повърхностен воден обект от влошаване е в резултат от нови устойчиви човешки дейности по развитието.
- 30 За да се приложи тази дерогация е необходимо да са изпълнени условията, предвидени в член 4, параграф 7, букви а)—г) от същата директива (вж. в този смисъл решения от 11 септември 2012 г., *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias* и др. C-43/10, EU:C:2012:560, т. 67 и от 4 май 2016 г., *Комисия/Австрия*, C-346/14, EU:C:2016:322, т. 65 и 66).
- 31 Безспорно, държавите членки са длъжни да откажат да издадат разрешение за проекти, които могат да влошат състоянието на водния обект, освен ако тези проекти попадат в обхвата на дерогацията по член 4, параграф 7 от Директива 2000/60 (вж. в този смисъл решение от 1 юли 2015 г., *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, т. 50).
- 32 Тази разпоредба не се отнася само до проектите, за които трябва да бъде издадено разрешение. Всъщност тя обхваща всякакъв вид влошаване на състоянието на водни обекти, независимо дали причината за него е съоръжение или не, и урежда случаите, в които въпреки такова влошаване държавите членки не са длъжни да предприемат действия. Следователно тази разпоредба няма отражение върху самото понятие за екологична щета.

- 33 Направените изводи са валидни особено в случая по главното производство, в който разрешението за експлоатация на съответното съоръжение предхожда във времето Директива 2000/60, и следователно към тогавашния момент за издаването на това разрешение не е било необходимо да са спазени четирите кумулативни критерия по член 4, параграф 7, букви а)–г) от посочената директива. Освен това от представената на Съда преписка се вижда, че колебанията на водното равнище, на които се приписва по-високата смъртност на рибите, са следствие от нормалното функциониране на съоръжението, за което е издадено разрешение.
- 34 От изложените дотук съображения на третия въпрос следва да се отговори, че Директива 2004/35, и по-специално член 2, точка 1, буква б) от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпореда, която общо и автоматично изключва възможността щетите, имащи сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния или количествения статус, или екологичния потенциал на съответните води, да бъдат квалифицирани като „екологични щети“, единствено защото попадат в обхвата на разрешение, издадено в приложение на националното право.

По четвъртия въпрос

- 35 С четвъртия си въпрос, който следва да бъде разгледан на трето място, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали в случаите, когато е издадено разрешение съгласно националните разпоредби, без да е проучено дали са спазени условията по член 4, параграф 7 от Директива 2000/60, при проверката дали са налице екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от Директива 2004/35 самата посочена юрисдикция трябва да провери дали условията по член 4, параграф 7 от Директива 2000/60 са изпълнени.
- 36 В тази насока следва да се припомни, че когато даден проект може да доведе до отрицателни последици за водите, той може да бъде разрешен само ако са изпълнени условията по член 4, параграф 7, букви а)–г) от въпросната директива (вж. в този смисъл решение от 4 май 2016 г., Комисия/Австрия, С-346/14, EU:C:2016:322, т. 65).
- 37 За да прецени дали за даден проект е било издадено разрешение, без да е извършено нарушение на Директива 2000/60, съответната юрисдикция може да провери за спазването от издалия разрешението орган на условията по член 4, параграф 7, букви а)–г) от същата директива, като изследва, първо, дали са предприети всички практически действия за намаляване на отрицателното въздействие на тези дейности върху състоянието на съответния воден обект, второ, дали основанията, поради които споменатите дейности е трябвало да бъдат извършени, са били изрично посочени и обяснени, трето, дали същите дейности са от преимуществен обществен интерес и/или ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по член 4, параграф 1 от цитираната директива са по-незначими от ползите за човешкото здраве, за поддържане на човешката безопасност или за устойчивото развитие, и четвърто, дали преследваните полезни цели не могат по технически причини или поради непропорционалност на разходите да бъдат постигнати с други средства, които са значително по-добрата екологична възможност (вж. в този смисъл решение от 11 септември 2012 г., Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias и др., С-43/10, EU:C:2012:560, т. 67).
- 38 Ако обаче, както в случая по главното производство, компетентният национален орган е издал разрешението, без да провери дали са спазени условията по член 4, параграф 7, букви а)–г) от Директива 2000/60, самата национална юрисдикция не е длъжна да провери дали са спазени условията, залегнали в цитирания член, и може да се ограничи до констатирането на незаконосъобразността на атакувания акт.

- 39 Без да се засяга възможността за извършване на съдебен контрол, всъщност именно на националните органи, компетентни да издадат разрешение за проект, е възложено задължението да проверят, преди да предоставят такова разрешение, дали са изпълнени условията по член 4, параграф 7, букви а)—г) от Директива 2000/60. От друга страна, когато компетентният орган е издал разрешението, без да извърши тази проверка, правото на Съюза изобщо не задължава националните юрисдикции да заместват компетентния орган, като сами проверят тези условия.
- 40 С оглед на предходните съображения на четвъртия въпрос следва да се отговори, че в случаите, когато е издадено разрешение съгласно националните разпоредби, без да е проучено дали са спазени условията по член 4, параграф 7, букви а)—г) от Директива 2000/60, при проверката дали са налице екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от Директива 2004/35 самата национална юрисдикция не е длъжна да провери дали условията по член 4, параграф 7, букви а)—г) от Директива 2000/60 са изпълнени.

По втория въпрос

- 41 С втория си въпрос, който следва да бъде разгледан на последно място, запитващата юрисдикция иска да се установи дали членове 12 и 13 от Директива 2004/35 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална разпоредба като разглежданата по главното производство, която изключва възможността лицата, имащи право на риболов, да инициират провеждането на процедура за проверка във връзка с екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от тази директива.
- 42 Според запитващата юрисдикция член 11, параграф 1 от В-UNG предвижда, че физическите или юридически лица, правата на които могат да бъдат нарушени вследствие от екологични щети, могат да поискат от компетентния административен орган да вземе мерки, които са в състояние да прекратят нарушението. Член 11, параграф 2, втора алинея от В-UNG уточнява във връзка с водите, че могат да бъдат предявени „съществуващите права по смисъла на член 12, параграф 2 от WRG“, без да споменава правата на риболов. Запитващата юрисдикция пояснява, че граматическото тълкуване на тези разпоредби не позволява на лицата, имащи право на риболов, да подадат жалба за екологични нарушения за щети, свързани с тяхното право на риболов.
- 43 По мнение на австрийското правителство фактът, че лицата, имащи право на риболов, не са изрично упоменати в член 12, параграф 2 от WRG, към който препраща член 11, параграф 1 от В-UNG, се дължи на свободата на усмотрение, с която то разполага по силата на членове 12 и 13 от Директива 2004/35.
- 44 В тази насока следва да се приеме за установено, че член 12 от споменатата директива определя категориите физически или юридически лица, които могат да представят наблюдения във връзка с екологични щети. Тези три категории са лица, които са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати от екологични щети, или които имат достатъчен интерес, който да предявят по отношение на вземането на екологично решение във връзка с щетите, или които предявяват нарушено право, когато законът за административните процедури на държавата членка предвижда такова предварително условие.
- 45 Както отбелязва генералният адвокат в точка 72 от заключението си, текстът на член 12, параграф 1 от Директива 2004/35 изброява три категории физически и юридически лица, които, разгледани самостоятелно и алтернативно, притежават процесуална легитимация. Той установява три отделни категории лица, които имат възможност да инициират процедурите, посочени в членове 12 и 13 от тази директива.

- 46 За пълното и правилно транспониране на тази директива е необходимо посочените три категории лица да могат да представят наблюдения във връзка с екологични щети, да имат право да поискат от компетентния орган да предприеме действия съгласно посочената директива, както и да могат да сезират съд или друг компетентен публичен орган, в съответствие с членове 12 и 13 от същата директива.
- 47 Държавите членки имат свободата да определят какво се счита за „достатъчен интерес“ — предвидено в член 12, параграф 1, буква б) от Директива 2004/35 понятие, или „нарушено право“ — понятие, предвидено в член 12, параграф 1, буква в) от тази директива — но те нямат такава свобода относно правото на инициране на проверка от лицата, които са засегнати или има вероятност да бъдат засегнати от екологични щети, както следва от член 12, параграф 1, буква а) от посочената директива.
- 48 С оглед на текста на член 12 от Директива 2004/35 се оказва, че лицата, имащи право на риболов, могат да спадат към трите категории, определени в член 12, параграф 1 от тази директива. От преписката пред Съда обаче е видно, че тези лица не могат съгласно националното право да иницират провеждането на процедура за проверка по смисъла на член 13 от посочената директива във връзка с екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от същата директива. Следователно, като лишава всички лица, имащи право на риболов, от правото да иницират проверка, националното законодателство отнема това право от много голям брой частноправни субекти, които могат да спадат към някоя от трите категории, определени с член 12 от Директива 2004/35.
- 49 Тълкуване на националните правни норми, което в случай на екологични щети, изразяващи се в увеличаване на смъртността на рибите, би лишило всички лица, имащи право на риболов, от правото да иницират провеждането на процедура за проверка, въпреки че са пряко засегнати от тези щети, не зачита обхвата на членове 12 и 13, и следователно е несъвместимо с посочената директива.
- 50 С оглед на предходните съображения на втория въпрос следва да се отговори, че членове 12 и 13 от Директива 2004/35 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална разпоредба като разглежданата по главното производство, която изключва възможността лицата, имащи право на риболов, да иницират провеждането на процедура за проверка във връзка с екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от тази директива.

По съдебните разноски

- 51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) **Член 17 от Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети, изменена с Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че без да се засягат проверките, които трябва да бъдат извършени от запитващата юрисдикция, посочената директива се прилага *ratione temporis* към**

екологичните щети, които са настъпили след 30 април 2007 г., но произтичат от експлоатацията на съоръжение, което преди тази дата е получило разрешение съгласно водното законодателство и е пуснато в експлоатация.

- 2) Директива 2004/35, изменена с Директива 2009/31, и по-специално член 2, точка 1, буква б) от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба, която общо и автоматично изключва възможността щетите, имащи сериозно неблагоприятно въздействие върху екологичния, химичния или количествения статус, или екологичния потенциал на съответните води, да бъдат квалифицирани като „екологични щети“, единствено защото попадат в обхвата на разрешение, издадено в приложение на националното право.
- 3) В случаите, когато е издадено разрешение съгласно националните разпоредби, без да е проучено дали са спазени условията по член 4, параграф 7, букви а)–г) от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, при проверката дали са налице екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от Директива 2004/35, изменена с Директива 2009/31, самата национална юрисдикция не е длъжна да провери дали условията по член 4, параграф 7, букви а)–г) от Директива 2000/60 са изпълнени.
- 4) Членове 12 и 13 от Директива 2004/35, изменена с Директива 2009/31, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална разпоредба като разглежданата по главното производство, която изключва възможността лицата, имащи право на риболов, да инициират провеждането на процедура за проверка във връзка с екологични щети по смисъла на член 2, точка 1, буква б) от посочената директива.

Подписи